

Warszawa, 20.04.2021 r.
Komunikat prasowy

„Śląsk Wspólna Sprawa - obchody setnej rocznicy III Powstania Śląskiego”

Kilkadziesiąt wydarzeń na Śląsku, w tym uroczystości państwowe, dziesiątki projektów edukacyjnych, widowiska i imprezy plenerowe, wystawy, a nawet wydarzenia sportowe pomogą upamiętnić setną rocznicę wybuchu III powstania śląskiego. Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Instytut Śląski i Biuro Programu „Niepodległa” zapowiedziały swoje działania w sto lat po wybuchu powstania, które pozwoliło przywrócić Śląsk w granice Polski. Kampanię promującą obchody i działania ogólnopolskie na zlecenie MKDNIŚ poprowadzi Biuro Programu „Niepodległa”.

Trzecie powstanie śląskie zakończyło 100 lat temu proces przywracania Górnego Śląska w granice II RP. Zryw niepodległościowy śląskich Polaków wybuchł w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku i został okupiony największymi stratami po obu stronach walk na Śląsku.

*- Po zakończeniu I wojny światowej granica Polski z Niemcami stała się przedmiotem gry dyplomatycznej, przeplatanej działaniami zbrojnymi. Po trzech latach sporów, w nocy z 2 na 3 maja 1921 r. wybuchło III Powstanie Śląskie – ostatnie, najdłuższe i **najbardziej krwawe** ze śląskich zrywów. Śląscy Polacy postanowili walczyć o powrót swojego regionu do ojczyzny. W tych dążeniach mocno wspierali ich ochotnicy z całej Polski. Nawet co dziesiąty powstaniec pochodził spoza Górnego Śląska – mówi **prof. Piotr Gliński**, wiceprezes Rady Ministrów, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu. – Dziś, sto lat po tamtych wydarzeniach, upamiętniamy wspólny trud i zaangażowanie Polaków, którzy wywalczyli możliwość powrotu Górnego Śląska do Macierzy i przywrócili Polsce choć część jednego z ważniejszych regionów gospodarczych w Europie. Ogłaszamy nasze plany właśnie dzisiaj – w rocznicę urodzin Wojciecha Korfanteo, przywódcy III powstania śląskiego – dodaje premier Gliński.*

Pełnomocnikiem Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu do spraw organizacji wydarzeń kulturalnych związanych z 100. rocznicami III powstania śląskiego oraz powrotu części Górnego Śląska do Macierzy jest dr Bartosz Kuświk, dyrektor Instytutu Śląskiego.

- Już teraz mamy na liście planowanych projektów ponad 80 działań związanych z obchodami 100. rocznicy wybuchu III powstania na Śląsku. Najliczniej reprezentowane są działania edukacyjne oraz wydarzenia plenerowe, koncerty i pokazy filmów. Nie zabraknie również publikacji o powstaniu, wystaw, a dla fanów rywalizacji przewidziano wiele konkursów oraz wydarzenia sportowe upamiętniające Powstańców – opisuje dr Bartosz Kuświk, Dyrektor Instytutu Śląskiego. – Oczywiście rocznice wybuchu i zakończenia powstania upamiętnią także oficjalne uroczystości państwowe. Więcej o poszczególnych wydarzeniach znajdują Państwo na stronach internetowych Instytutu Śląskiego oraz www.niepodlegla.gov.pl – dodaje dyr. Kuświk.

Wydarzenia kulturalne upamiętniające III powstanie śląskie, które przygotowano dla upamiętnienia trudu powstańców, to efekt współpracy administracji rządowej obu górnośląskich województw, samorządów wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz ponad trzydziestu instytucji kultury i organizacji pozarządowych. *Część działań ogólnopolskich przygotowało również Biuro Programu „Niepodległa” w ramach stulecia odzyskania niepodległości i odbudowy polskiej państwowości.*

- III powstanie śląskie jest jednym z ostatnich wydarzeń w historii, które istotnie wpłynęły na kształtowanie granic międzywojennej Polski po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku i na odzyskanie ważnego ekonomicznie regionu. Porusza jednak zaangażowanie Polaków z całej Polski we wspieranie powstańców. Dlatego z naszymi działaniami społecznymi i edukacyjnymi też chcemy dotrzeć do całego kraju – mówi Jan Kowalski, dyrektor Biura Programu „Niepodległa”. – Już dzisiaj zaczynamy pokazaniem portretu filmowego naszego solenizanta, dyktatora powstania Wojciecha Korfantego. Później zamierzamy udostępnić również poruszającą produkcję o Józefie Bramowskiej, nie mniej ważnej dla historii Śląska działaczce, społeczniczce i senatorce. Od 25 kwietnia na fasadach wybranych budynków w Polsce będzie można zobaczyć wyjątkowe mappingi o historii III powstania śląskiego, a 16 maja zaprosimy na wyjątkowy koncert „Moja ziemia wysniona” przypominający o powstaniu. Całość uzupełnimy kampanią społeczną pod hasłem „Śląsk wspólna sprawa”, która przypomni nam, co dało Polakom to powstanie – dodaje Kowalski.

Symbolicznym zakończeniem obchodów będą uroczystości państwowe zaplanowane na 5 lipca br., choć wydarzenia związane z powstaniem będą organizowane jeszcze dłużej.

Więcej o wydarzeniach na Śląsku można znaleźć na stronach internetowych Instytutu Śląskiego, a więcej o kampanii Biura Programu „Niepodległa” na stronie www.niepodlegla.gov.pl

.....

Po I wojnie światowej granica Polski z Niemcami stała się przedmiotem gry dyplomatycznej przeplatanej działaniami zbrojnymi. Po trzech latach tych sporów, w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku wybuchło III Powstanie Śląskie – ostatnie, najdłuższe i najkrwawsze ze śląskich zrywów, mające na celu przyłączenie do odrodzonej Rzeczypospolitej tych górnośląskich gmin, w których – zgodnie z wynikami przeprowadzonego nieco wcześniej plebiscytu – zamieszkiwali w większości Polacy.

Powstanie zakończyło się 5 lipca 1921 roku i doprowadziło do przyłączenia do Polski dużej części Górnego Śląska – w tym również jego najbardziej uprzemysłowionych regionów. Wpłynęło to w niebagatelny sposób na późniejszy, również współczesny, kształt państwa polskiego, jego granic i gospodarki.

Setna rocznica zarówno plebiscytu na Górnym Śląsku, jak i III powstania śląskiego, obfituje w upamiętniające tamte zdarzenia, wydarzenia kulturalne - efekt współpracy administracji

rządowej obu górnośląskich województw, samorządów wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz ponad trzydziestu instytucji kultury i organizacji pozarządowych.

Wybrane, najbliższe wydarzenia planowane w ramach obchodów:

- **Uroczystości państwowe z udziałem władz Rzeczypospolitej Polskiej. 2 maja 2021 - Góra św. Anny**
- **Uroczystości państwowe kończące obchody stulecia III Powstania Śląskiego. 5 lipca - Katowice**
- Obchody urodzin Korfantego w Warszawie w przededniu wybuchu III Powstania Śląskiego. 20 kwietnia - Warszawa
- Mecz piłki ręcznej „Tobie Polsko”. 23 kwietnia – Stegu Arena w Opolu. Ligowy mecz dwóch śląskich drużyn piłki ręcznej - Gwardii Opole z Górnikiem Zabrze. Oprawa meczu nawiązuje do promocji pamięci o Powstaniach.
- Seria pokazów multimedialnych (wideo-mappingu) zorganizowana przez Biuro Programu „Niepodległa”. Ostatni tydzień kwietnia do 2 maja – Pokazy na fasadzie Dowództwa Garnizonu Wojskowego w Warszawie, Wrocławiu, Górze Świętej Anny i innych miejscowościach.
- Odświeżenie tablicy z nazwiskami 67 Powstańców Śląskich z powiatu opolskiego w Alei Zasłużonych na Cmentarzu na Półwsi z inicjatywy Miasta Opole. 2 maja – Opole
- Piknik historyczny z koncertem, pokazem laserowym i pirotechnicznym „Majówka powstańcza” – planowany na wieczór 2 maja 2021; przełożony na wrzesień 2021 – Opole.
- Rekonstrukcja historyczna w wykonaniu harcerzy „wjazd gen. Henri Le Ronda” z inicjatywy Miasta Opole. 2 maja – Opole, udział publiczności online.
- Koncert H.M. Górecki „Symfonia Pieśni Żałobnych”, z inicjatywy Samorządu Województwa Opolskiego. 7 maja – Opole, Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera.
- Konferencja naukowa nt. powstań śląskich. Planowana na 19-21 maja 2021, przełożona na wrzesień – Góra św. Anny.
- Konferencja naukowa „Powstania Śląskie” Instytutu Myśli Narodowej, Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego w Katowicach oraz Instytutu Śląskiego. Czerwiec 2021 - Katowice, udział online.
- Koncert „Moja ziemia wyśniona” przygotowany przez Biuro Programu „Niepodległa”, który odbędzie się 16 maja w amfiteatrze w Opolu.